нах народніх мас зробили її коріня могутнійшими і сильнійшими, так як і завдання революції стали більш складними.

Нехай же тремтять ті, хто в жаху несамовито бреше далі на пролетаріят і думає, що новими тюрмами та знущаннями таки знищить його змагання Бо озираючись назад можна одно ще сказати: — за богато перша революція щадила своїх ворогів, тепер їм спасеня не буде!

(„Робітн. Прапор".)

Новини з Заходу.

„Страйк" в Гілкрест.

Після прикладу шовіністів з Ферни і майнери на Гилкрест (Анґлійці, Італійці та Українці з Росії) зажадали від компанії сквітования усіх „Австріяків", а від уряду арештования їх. Сей „страйк" тревав пару день. Компанія сказала „Австріякам" робити, не зважаючи на „страйкарів".

Анґлійські майнери самі тільки пили в готели, а післали битись і напастувати наших людий темних наших Подолян з під царату. Уряд не звернув уваги на шовіністичні заходи, і ті, бачучи що втрачають роботу, повернули до майни. Також домінїяльний уряд сварить ся тепер з бр.-колюмбійським за арешт людей у Ферни. Є надія, що декотрих з них увільнять. Ці шовіністичні завороушення між гірниками на Крос-нест-пасі розбили юнійну едність і так слабонької юнії — а сего тільки й треба капіталістам.

Запроданці осуджені.

Як уже читачам „Р. Н." відомо, що по Альбертї їздить тепер сліпий соціяліст Осборн з Каліфорнії, котрого спровадили шинкарі, що би виступав за ними з соціялістичного становища. Сей сліпак приїхав і до Летбридж. Тут відділ Соціяліст Парті ов Кенада проголосив його мітінґ від свого імени. Але почувши, як він боронить шинкарів, і що він є плачений ними, члени від ділу обурились і відігнали його від себе.

Другим запроданцем є Дж. Джонс, той самий, що йшов як робітничо-ліберальний кандидат проти соціялістичного т. Найста. Шинкарі обіцяли йому лайсенс на пропінацію на північнім Летбриджу, коли вони будуть горою, а він їм поможе. 22-го червня відбув ся мітінґ майнерів, котрі не тільки не хотїли поставити його на якого свого урядника, але просто викинули з юнії.

То не по братерському.

Члени юнії „батендерів" звернулись до юністів майнерів просючи їх на день 21-го липня голосувати в Летбрдж за шинками, і поперти шинкарів грішми, шоб вони бартендери не втратили роботу. Тодї один майнер анґлік сказав: „Вчора я бачив, як в однім готелю напив ся один майнер, а „брат" з юнії бартендерів викинув його як пса з бари і той дістався в руки полїції. Чи се по брацькому наперед струїти, задурманити людину, а потім збиткуватись з неї?" Тодї майнери проханє бартендерів відкинули і будуть старати ся зробити Альберту сухою на 21-го липня.

„Австріяків" не потребують.

На емплоймент офісах в Летбридж написано, що треба до роботи на сі-пі-арській лінії тільки Шведів, Італійців та Росіянів. Півтора доляра денно, з того 85 центів борт. Лишаєть ся денного зарібку 65 центів!

Вигляди на врожай.

Минувшого року в полудневій Альбертї, починаючи майже від Ред-Дір жнив не було: все спалило сонце. Але сего року тут перепадають добрі дощі і заносить ся на красний врожай. В цїлій Альбертї сего року засіяно поверх 2 мілїони акрів: на 600,000 акрів більше як минувшого року. Коли нїщо збіжа не вшкодить, то дочекаємось жнив, то не знати чи вистарчить в Канадї робітників усе збіже зібрати.

Тодї, коли робітники будуть мудрі та порозуміють ся поміж собою, то зможуть дістати по $4 денно і наверстати то, що втратили без роботи в лїтку.

Безробіте шаліє.

В Крос-нест-пес дистрікті майни роблять по пару день на тиждень. На Белвю усїх „Австріяків" компанія поквітувала. З членів нашого відділу робить тільки один товариш. У Колмен робить тільки трох. В Летбридж майни роблять один день на тиждень. Нарід гине з голоду! Хоч ходить чутка що невдовзї майни в Летбридж пічнуть робити більше. Безробіте наносить страшний удар і нашій партійній роботї на Заходї.

П. К.

До відділів У. С. Д. П. провінції Альберти і Бр. Колюмбії.

Зах. Окр. Ком. провінцій Альберти і Бр. Колюмбії взявши на своїм засіданю дня 27-го червня 1915 р. під розвагу розісланий між членами партії лист з підписом якоїсь Ніколаевої, а надрукований у Гниловій друкарні в Монтреалї, прийшов до такого заключеня:

З огляду що Ніколаева, котра ніколи не була і не є членом У.С.Д.П., стараєсь всїма силами робити провокацію в рядах нашої партії, виставляючи на сьміх всїх членів партії перед ворогами робітничої кляси, називаючи їх „стадом овець", „прихвостнями" і т. п.;

Що та сама Ніколаева, не можучи знайти собі до помочи в своїй підлій роботі спільників на Заходї, знайшла собі Гниду, котрий тепер разом з нею провадить ту ганебну роботу;

Що розіслане такого паскївіля поміж наше робітництво зможе некористно відбити ся на цїлій нашій орґанізації; —

Ми члени З. О. К., що цїнимо справи робітничі над все; що віримо в осьвідомлене робітників через сьвідомійших від себе щирих товаришів, а не від провокаторів і демаґогів; що віримо в силу робітничу і зріст нашої партії, коли не буде роздорів і сварок у нашій орґанізації, — рішучо протестуємо проти так шкідливої роботи, яку розпочали Ніколаева і Гнида в рядах нашої партії.

Звертаємо ся до всїх відділів на Заході, щоби на своїх перших бізнесових мітінґах внесли протест проти сих вище наведених осіб і як найскорше заслали до Екз. Ком. У. С. Д. П., а від Ніколаевої і Гниди, за їх хуліґаньство, жалаємо публичного оправданя перед У. С. Д.П. в Каналї.

Д. Мойсюк предсїдатель,
П. Баранюк секретар.

З партійного житя.

Порт Артур, Онт.

Заходом відділу У. С. Д. П. відбув ся в нас дня 20-го червня мітінґ, на котрім промовляли С. Починок, Т. Павшук і Т. Владислав. Своїми горячими промовами заохотили они до вписаня 11 нових членів. — Ми-члени відділу У. С. Д. П. порішили завзято боротись проти буржуазних шмат і будемо їх нищити як заразливий мікроб, а натомість будемо ширити нашу дорогу ґазету „Р. Н."

С. Жура секр.

Судбури, Онт.

Дня 20 с. м. відбув ся в нашій місцевости другий великий мітінґ, на котрім говорив орґанізатор У. С. Д. П. Л. Никоряк. Бесїдник пояснив зібраним в своїй довгій промові суть і значіне соціялїзму і розказав його історію.

Т. Никоряк розпочав тепер енергічну роботу в нашій місцевости в користь соц.-дем. партії і хотяй має богато перешкод зі сторони ріжних темних сил, все така не падає духом, а працює день і ніч для піднесеня українського робітництва.

Л. Лайчук
передпл. „Р. Н."

Транскона, Ман.

Ми члени трансконського відділу У. С. Д. П. на своїм засіданю дня 25-го червня с. р. взяли під розвагу те все, що виходить з монтреальської друкарні, як пр. всїлякі летючки і листи для кирині в партії. По нараді ми ухвалили слїдуючу резолюцію:

Зажадати від властителя монтреальської друкарні „Новий Сьвіт" І. Гниди, щоби він, коли провадить бізнес в друкарнею, щоби провадив його в чистий спосіб і лише особисто для себе самого, а не пхав ся зі своєю друкарнею в партійні справи, роблячи тим замішаня між членами.

Ми як члени У. С. Д. П. жадаємо від нашого Е. К. щоби той зажадав від монтреальського відділу викиненя з поміж себе таких каринників.

Коли би відділ не хотїв сего зробити, то Е. К. має зажадати від Дом. Е. К. розвязаня того відділу.

А. Моров секр. А. Смаль предс.

Монтреал, Кве.

Дня 27-го червня с. р. відбуло ся в Монтреалї велике віче, скликане українським соц. дем. відділом ім. М. Січинського. На віче прийшло богато робітників. З бесїдників говорили т. т. І. Гнида, Т. Корчак і А. Дмитришин, представляючи зібраним теперішний несправедливий лад. Говорили також про війну, про нинїшне безробіте і про те, як переслїдують наших робітників. Присутні були в промов бесїдників вдоволені і нагороджували їх оплесками. На закінчене взивали бесїдники усїх робітників ставати в ряди У. С. Д. П. По скінченю віче за-

Осип Назарук.

Суспільні кляси.

(Докінчене.)

Військо або стає до битви, або, коли неприятель за міцний, — утїкає. Чи кождий жовнїр з окрема міркує своїм розумом про силу неприятеля? — Нї, розумом войска є офіцири. Такого вояка зараз розстрілять, котрий сам розсудив би собі, що неприятель за міцний і втїк. Видите отже що войско є також орґанїзмом, бо має спільний орган у купцї офіцирів.

— Якаж ріжниця є між тим орґанїзмом, що дістав буком, а тим, що на него посипали ся кулї? Така, що перший був один, а другий зложений з многих цїлком окремих частин і упорядкований.

То складане і порядковане називає ся орґанїзованем. Орґанїзувати значить гуртувати і порядкувати, а орґанїзація значить: такий гурт, така спілка, в якій є лад і порядок. У великих боротьбах мають значіне тілько упорядковані гурти, тілько орґанїзації. В таких боротьбах одинокий чоловік не значить нїчого, так як нуля (зеро). Але в орґанїзації, то є в гурті, в злуцї, значить чоловік щось — так як нуля, що стоїть за нумером; чим більше таких нуль, тим більше число.

Боротьба може лише тодї добре скінчити ся, коли нарід сильно тримати-ме ся купи, то значить коли мати-ме сильну орґанїзацію. Бо орґанїзація орґанїзації не рівна. Ог маєте наприклад орґанїзацію наукового товариства „Просьвіта"; у многих селах є читальні „Просьвіти". Але трохи не на кождій читальни видко хиба лише, як орґанїзація не повинна виглядати: люди не горнуть ся до тих читалень, не приходять навіть раз на тиждень.

Мудрагелики кажуть: „Е, як буде на що заносити ся, тогди я приступлю до орґанїзації." А чи до войска аж тогди беруть, як на війну заносить ся? Тогди, як треба йти в огонь, уже за пізно учити ся еґзецирки. Кожду борбу мусить ся програти, коли нема за здалегідь прилагодженої, міцної орґанїзації.

А почім пізнати, що орґанїзація міцна? Насамперед по тім, чи члени орґанїзації знають яка є цїль, яка є мета їх орґанїзації і як до то мети дійти. А звідки вони то можуть знати? — Ви мусїли вже чути, чому малий Японець набив великого Москаля: тому, бо в Японця все було в порядку, все добре з'орґанїзоване, бо в японськім войску навіть простий жовнїр мав при собі мапу; а в російськім то і офіцири недуже зривали собі над мапами очи. Тим самим, чим для войска мапа, є для народу ґазета. Вона розкриває темним очи і показує дорогу. Поки навіть найбіднїйші люди не будуть читати ґазет і книжок, бодай в недїлю і сьвято, поки небудуть належати до своїх орґанїзацій, дотя їм не буде лїпше.

Друге, по чім можна пізнати, чи орґанїзація міцна, є і те, чи вона має гроші. Як то? То і тут треба гроший? Треба і то богато. Робучий нарід має вести війну о свою долю, а на всяку війну треба мати гроший; адже войско має військову касу. Подивіть ся, як хто процес веде, кілько потребує гроший! А то не процес, але важнійша справа, бо довга заввята війна.

Хтож і на чиї руки має ті гроші складати? Складати має кождий, а на руки тих з поміж вас, що найчеснїйші і не рушить чужого крейцара. Але навіть тим найчеснїйшим треба дивити ся на пальцї, бо то спільний гріш! — А на що його і для кого збирати? Для себе. Як хто з тих, що належить до орґанїзації, захорує і не має чим занести ся, як умре, а по його голові лишуть ся жінка і сироти, — тодї треба дати їм поміч з орґанїзаційної каси. Але головно повинна бути та каса призначена на час борби, на приклад страйку з двором — тодї треба її отворити для найбіднїйших, що не мали би що в рот кинути, як би не пішли до роботи. А кождий повинен мати в тямцї, що в такий час найлекше стати безрогою: хто з тої каси возьме найменший гріш, хочби за згодою виділу, а не потребує его конче, той є безрогою, тут нема що казати: „Я давав то і менї належить ся". Належить ся тілько тому що цїлком не має.

Тут мігби хто запитати: „То ще не досить податків платить робучий нарід, аби сам накладав на себе тягар?" Такому найлїпше показати чоловіка, що носить коновками воду на коромеслї На що він коромисло двигає? Не досить йому того тягару, що несе? Нащо ще докладає собі? На то відповідь: бо той малий доданий тягар помагає йому нести тамті великі, влекшує їх. Так само і з орґанїзацією.

А яка цїль, яка мета того всего, того просьвічуваня себе, читаня, орґанїзованя, плаченя податку на орґанїзацію?

Цїль того всего двояка: влекшити собі жите і борбу в супокійні часи, та прилагодити ся на час третого ґатунку клясової борби на час революції.

В міцних орґанїзаціях найдуть поміч ті сироти, що пізною осенню шукають служби, дрожачи зі студени, мліючи з голоду; ті що тепер замерзають у сніжних заверухах, ті що звільна гаснуть, винищені довгою повільною мукою. Осквернені золотом церкви і монастарі, побудовані в імя і на честь того, що казав голодного накормити, подорожного в дім приняти — замкнені для тих, що потребують помочі. Треба сотворити нові пристановища.

А друге, чим мають займати ся орґанїзації робучого народа, се приготоване до тої великої хвилї, коли теперішний несправедливий лад на сьвітї захитає ся і народна революція знищить до тла теперішні порядки. Та хвиля може прийти несподівано, як буря, як прийшов великий страйк у 1902 році, котрого нїхто не сподївав ся. На такий огонь треба мати все готове, бо инакше страшні будуть наслїдки замішаня.

Не знати, коли прийде та велика хвиля, той слушний час, що принесе суд і кару всїм що кривдять і обдирають робучий народ. Але, що вона прийде, се таке ясне, як сонце на небі. Вона прийде, бо на сьвітї так тяжко так душно, як перед великою бурею.

(Кінець).

ARCHIVES OF ONTARIO
TORONTO